

SA ARCHIMEDES
EUROOPA LIIDU INNOVATSIOONIKESKUS

U U D I S E D

17. detsembril 2002 kuulutati välja EL T&A VI raamprogrammi (6RP) projektikonkursside esimene voor. Kokku avanes 49 erinevat konkurssi, mille kogumaht on ca 5 miljardit eurot. 6RP sihiks on suurema kooskõla saavutamine Euroopa riikide T&A alases tegevuses peamiste teaduse, tööstuse ja sotsiaalsfääri probleemide lahendamisel. Erilist tähelepanu pööratakse rahvusvahelises konkurentsises edu saavutamiseks hädavajaliku "kriitilise massi" tagamisele. Selles **innovaatika** numbris käsitleme lähemalt I, II, V ja VI eelisvaldkonna ja infrastruktuuri alaseid projektikonkursside. Ülejäänud konkurssidest järgmises numbris.

9. ja 10. detsembril toimus Tartus 6RP avakonverents. Esimene päev oli pühendatud lõppeva 5RP kogemuste analüüsile, teisel päeval tutvustasid Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide lektorid 6RP instrumente. Teematilistel seminaridel käsitleti tööprogrammide sisu ja vahetati infot huvigruppide ja raamprogrammi kontaktisikute vahel tulevase tegevuse planeerimiseks. Vt ka lk 2.

Euroopa Komisjon toetab 15 miljoni krooniga projekti *eVikings II*, mis on jätkuks Sihtasutuse Archimedes ligi kaks aastat tagasi algatatud initsiatiivile. Lähemalt lk11.

20. detsembril 2002 avaldas Euroopa Komisjon *eContent'i* programmi projektikonkurssi kutse. Lähemalt lk 10.

SISU	
6RP avakonverents Tartus	2
BiotechHealth programmi konkurss	2-3
Toidu kvaliteedi ja ohutuse programm	3
IST programmi konkurss	4-5
Infrastruktuuride alane konkurss	5
Ecotech programmi konkurss	6-9
eContent'i projektikonkurss	10
Projekt <i>eVikings II</i>	11
6RP kontaktisikud	12

Lp **innovaatika** lugeja!

Seekordsel aastavahetusel vahelduvad ka Euroopa Liidu T&A raamprogrammid. Nii on rohkem vajadust tagasi vaadata, tulemusi analüüsida ja uusi plaane pidada.

V raamprogrammis olime edukad. Osalenud ülikoolid, teadusasutused ja innovatiivsed ettevõtted toovad kevadise seisuga meile tagasi üle kolme korra rohkem, kui Eesti (soodustatud tingimustel) osavõtumaksuks sisse maksis. Kuna puuduvad veel lõplikud kokkuvõtted, kasvab see suhe loodetavasti veelgi. Ka muude näitajate järgi oli Eesti kandidaatriikidest parimate hulgas.

Neid tulemusi ei ole lihtne korrata. Kaovad soodustused, meid vaadeldakse juba võrdsena teiste liikmesriikide hulgas. Ei ole selge, kuidas sobivad väiksematele riikidele uute instrumentide mammutprojektid. Samas on üsna selge, et teaduse investeringute ja infrastruktuuri osas jääme me oluliselt maha EL keskmisest ja ka mitmetest kandidaatriikidest.

Kuid me ei alusta tühjalt kohalt. Võrreldes 5RP algusega on meie stardipositsioon võrratult parem. Kahjuks ei jäta tänapäeva elutempo meile hingetõmbeaega. Nii on 6RP kontaktpunktid alustanud juba aktiivset tegevust. Ka potentsiaalsed osalejad on aktiivsed: SA Archimedes ja Haridusministeeriumi korraldatud 6RP avakonverentsil Tartus oli üle 250 osaleja. See sisendab usku edaspidiseks.

Kuid edu aluseks on ikkagi aktiivne tegevus ja töö, mida keegi teine meie eest ära ei tee.

Edu selleks!

Kõik see toimub olukorras, kus Euroopa Liit on püstitanud ambitsioonika eesmärgi saada 2010. aastaks kõige atraktiivsemaks ja konkurentsivõimelisemaks majanduspiirkonnaks maailmas ning näeb ühe olulisema momendina selle saavutamisel Euroopa Teadusruumi väljaarendamist tihes T&A investeringute kasvuga 3%ni SKPst. Kuidas suudame meie sammu pidada? Küllap tuleb ka meil uues kontekstis oma kavad ja eelistused (asfalt või ajud?) üle vaadata. Katsume lugejaid toimuvaga kursis hoida.

Tervist ja jõudu oma plaanide realiseerimiseks kõigile!

SIXTH FRAMEWORK PROGRAMME

6 r p

konkursid

6. raamprogrammi avalöök Tartus 9. ja 10. detsembril

9. ja 10. detsembril toimus Tartus Haridusministeeriumi ja SA Archimedese korraldusel Euroopa Liidu 6. teadus- ja arendustegevuse alase raamprogrammi Eesti avakonverents.

6. raamprogrammi eelarve aastateks 2002 - 2006 on ligi 275 miljardit krooni. Esimesed konkursid avati 17. detsembril (Vt lähemalt: <http://fp6.cordis.lu/fp6/calls.cfm>). Raamprogrammi põhiliseks eesmärgiks on Euroopa killustatud teadusmaastiku parema ühtlustamise ja kooskõlastamisega panna alus ühtse, igas mõttes takistustevaba Euroopa Teadusruumi kujundamisele. 6 Raamprogrammi kuumadeks võtmesõnadeks on püsiv kaasosalus ja koostöö ning läbimurded tehnoloogias. Üldiselt võttes on tegevus suunatud majanduse võistlusvõime ja elu kvaliteedi tõstmisele Euroopas.

6. raamprogrammi eelarve moodustab ligikaudu 4-5% Euroopa Liidu liikmesriikide teaduse ja tehnoloogilise arendustegevuse alastest kulutustest. Üheks programmi eesmärgiks on avada ka riikide oma teadusprogrammid partneritele teistest liikmesriikidest.

29. oktoobril kirjutas haridusminister Mailis Rand Brüsselis alla Vastastikuse Mõistmise Memorandumi Eesti ühinemiseks 6. raamprogrammiga, mis tähendab seda, et Eesti teadus- ja arendusasutused ning innovatsioonisuutlikud ettevõtted saavad osaleda raamprogrammis EL liikmesriikidega võrdsetel alustel.

Huvi konverentsi vastu oli suur. Konverentsi tööst võttis osa 267 osalejat, neist 55% kõrgkoolidest ning teadusasutustest; 36% ettevõtetest, sihtasutustest, seltsidest; 9% riigi- ja omavalitsusasutustest. 54% osalejatest olid mehed, 46% naised. Kuigi konverentsi korraldajatel oli väike kartus, et Tartus toimuvale konverentsile ei saabu osalejaid Tallinnast, siis tegelikkuses oli pilt hoopis vastupidine - 56% osalejatest tuli Tallinnast, 47% Tartust, 7% mujalt Eestist ning lähimatest naaberriikidest (Lätist, Leedust).

Kahepäevasel konverentsil tutvustati 4-aastase raamprogrammi eesmärke ja struktuuri, osalemisreegleid ja instrumente. Teadmisi sellest, kuidas, milleks ja kellele raha eraldatakse, jagasid kogenenud spetsialistid Euroopa Komisjonist ja meie lähimatest partnerriikidest kõrvuti raamprogrammi kontaktisikutega Eestis. Tutvustati eduka projekti kriteeriume, vaadeldi väikeriikide positsiooni ja eraldi tehti ülevaade 5. raamprogrammi kogemustest.

Kahepäevase konverentsi lõpus toimusid erialased seminarid viies töögrupis.

Enamus konverentsi ettekandeid on kättesaadavad veebilehelt: <http://tigma.archimedes.ee/6FP/>

Ülle Must
SA Archimedes

1. eelisvaldkond: Eluteadused, genoomika ja biotehnoloogia tervise heaks

17. detsembril 2002 kuulutati välja kõigi 6. raamprogrammi (6RP) alaprogrammide esimesed projektikonkursid. 1. eelisvaldkonna projektide esitamise tähtaeg on 25. märts 2003.

Teemad, mida katab 1. projektikutse, on pealkirjadena kirjas projektikutse tekstis ja pikalt lahti seletatud 1. temaatilise prioriteedi tööprogrammis. Tööprogramm katab 1. ja 2. projektikutse teemad. Projektide koostamisel tuleb lähtuda tööprogrammi sõnastusest. Kõik projektide kirjutamiseks vajalikud dokumendid on saadaval veebiaadressil <http://fp6.cordis.lu/fp6/>

6RP 1. eelisvaldkonna 1. projektivooru eelarve on kokku 513 miljonit eurot, millest 385-410 miljonit on broneeritud uutele suurtele instrumentidele (Tippkeskuste võrgustikud - *Network of Excellence*, NoE ja Integreeritud projektid - IP) ja ülejäänud traditsioonilistele instrumentidele. Summa tundub suur, kuid kui arvestada, et enamus 6RP projekte ületavad 5RP projekte nii mahult kui kestvuselt, ja teemasid, mida konkursile esitatavad projektid peavad katma, on väga palju (üle 50), siis ei hakka konkursil konkureerima mitte ainult ühel teemal kirjutatud projektid, vaid ka teemad omavahel. Seega kõik Euroopa Komisjoni poolt välja pakutud teemad ei pruugi rahastust saada.

Nii projektikutses kui ka tööprogrammis on viited sellele, millist instrumenti tuleks antud teema puhul kasutada. Samuti tuleb tähelepanu pöörata sellele, et on võetud vastu otsus kasutada 15% kogu 6RP eelarvest väikese ja keskmise suurusega ettevõtetele (SME-d). Seega hinnatakse projekte osaliselt ka selle põhjal, kas ja kuidas on suudetud kaasata SME-sid, muidugi peab nende osalus olema põhjendatud. On soovitatud projektis põhjendada ka seda, miks SME-d ei ole kaasatud, kui projekti iseloom seda nõuab.

Projektikutse tekstis ja eelisvaldkonna tööprogrammis olevad teemad on koostatud juunis toimunud ideedekonkursi (*Expression of Interest - EoI*) tulemuste põhjal - väidetavalt on iga teemaga kokku võetud vähemalt kolm juunikuisele konkursile laekunud ideed. Kõik positiivse hinnangu saanud ideed on väljas interneti aadressil eoi.cordis.lu/search_form.cfm (sealt võib leida ainult need ideed, mille autorid nende avaldamisega nõus olid). Kuigi ideekavandites olid kirjas ka potentsiaalsed projektipartnerid, on võimalik planeeritavate projektidega veel kindlasti ka liituda. Eelpooltoodud EoI veebilehelt on võimalik projekte otsida nii idee esitanud organisatsiooni kui ka temaatiliste märksõnade järgi ja teile sobivate teemade leidmise puhul koordinaatoriga kontakti võtta.

6RP temaatilistes prioriteetides on teemad pandud kirja võimalikult kitsalt ja üksikasjalikult. Sellega püütakse tõsta edukate projektide protsenti võrreldes 5RPga ja vähendada niigi hõivatud teadlaste poolt tehtavat tühja tööd. Kui teie poolt uuritavat teemat konkreetselt projektikutses kirjas ei ole, siis ei ole ka mõtet hakata kulutama aega ja energiat mahukale projektikirjutamisele.

6 r p :

konkursid

5. eelisvaldkond:
Toidu kvaliteet ja ohutus

Kõigi teemade kajastamine käesolevas artiklis läheks liiga pikaks ja nii või teisiti tuleb kõigil, kel plaanis konkursil osaleda, tutvuda põhjalikult alusdokumentidega. Seetõttu toome siin ära vaid üldised valdkonnad, mille alla 1. projektikutse teemad mahuvad:

- i) Genoomika edendamine ja rakendamine tervise heaks
 - a) Fundamentaaluuringud kõigi organismide funktsionaalse genoomika arendamiseks
 - Geeniekspressioon ja proteoomika (meetodid, geeniekspressiooni ja valkude profiilid) - tööprogrammis punkt (WP) 1.1.1
 - Struktuuri genoomika - WP 1.1.2
 - Võrdlev genoomika ja populatsioonigeneetika - WP 1.1.3
 - Bioinformaatika - WP 1.1.4
 - Multidistsiplinaarse funktsionaalse genoomika kasutamine peamiste bioloogiliste protsesside uurimisel (protsessid rakus, geenide identifitseerimine ja funktsiooni selgitamine) - WP 1.1.5
 - b) Teadmiste ja tehnoloogiate rakendamine genoomikas ja tervisele orienteeritud biotehnoloogias
 - Ohutumad, efektiivsemad ravimid (mõistlik ja kiirendatud uute ravimite väljatöötamine) - WP 1.2.1
 - Uued diagnostikavõimalused (väljatöötamine ja rakendamine) - WP 1.2.2
 - Uued *in vitro* testid asendamaks loomkatseid (väljatöötamine ja rakendamine) - WP 1.2.3
 - Uute ennetavate ja ravimeetodite väljatöötamine ja testimine (somaatiliste rakkude teraapia sh tüvirakud, geeniteraapia, immunoteraapiad) - WP 1.2.4
 - Rakenduslik postgenoomika (innovatiivsed uuringud, rakendamine) - WP 1.2.5
- ii) Võitlus peamiste haiguste vastu:
 - a) Rakendusliku genoomika kasutamine arstiteaduses ja tehnoloogiates
 - Südame-veresoonkonna haigused, diabeet, haruldased haigused. WP 2.1.1
 - Võitlus antibiootikumide ja teiste ravimite suhtes tekkiva resistentsuse vastu - WP 2.1.2
 - Ajuuuringud ja närvisüsteemi haigused - WP 2.1.3
 - Inimese arenemise ja vananemise protsesside uurimine - WP 2.1.4
 - b) Võitlus vähi vastu - WP 2.2.0
 - c) Vaesusest tingitud edasiantavate haiguste leviku pidurdamine
 - HIV/AIDS, malaaria, tuberkuloos (uued vaktsiinid, teraapiad, mikrobiotsiidid) - WP 2.3.0

Toidu kvaliteedi ja ohutuse prioriteetse valdkonna eesmärgiks on kindlustada ja parandada elanikkonna heaolu ja tervist kõrgema kvaliteediga ja tervislikuma toidu kaudu, samuti kontrolli tõhustamisega toidu tootmise ja töötlemisega seotud keskkonnafaktorite üle.

Täiesti uus on lähenemisviis, kus klassikaline "*from fork to farm*" (kasutades samamoodi alliteratsiooni võiks tõlkida "talust taldrikule") lähenemine on pööratud ümber - "*from fork to farm*" (seega "taldrikult talusse"). Selline lähenemine seab lähtepunktiks inimese - tarbija - ja tema õiguse ja soovi kvaliteetsema ning ohutuma toidu järele. See on omakorda liikumapanevaks jõuks uute toodete ja tootmistehnoloogiate, kontrolli- ja analüüsimeetodite arendamiseks jne. Nii on haaratud kogu toiduahel: toitumisest toidu tootmisele ning esmatootmisele (põllumajandus ja kalandus näiteks), ja ka esmatootmist mõjutavatele teguritele (näiteks nagu loomasööt ja maaviljelussüsteemid). Loomulikult on eelistatud sellised projektid, kus probleemide lahendamisele lähenetakse võimalikult interdistsiplinaarselt, st kasutades teadmisi viimase aja biotehnoloogiast, genoomikast, toitumisest, aga ka infotehnoloogiast, eetikast, meditsiinist ja sotsiaalteadustest.

Valdkonna konkursi eelarveks on 167 mln eurot, millest kolmveerand on ette nähtud uutele instrumentidele, 7 mln eurot toetusmeetmetele ning ülejäänud "vanadele" TTA projektidele. Viieteistkümnelt alateemal kahekümne kuuest (alateemad on täpsemalt ära toodud tööprogrammis) oodatakse taotlusi ainult kas integreeritud projektidele (IP) või koostöövõrgustikele (NoE). Arvestades aga uutele instrumentidele ettenähtud eelarvet ja eeldatavat projektide suurust, saab selgeks, et omavahel ei konkureeri mitte üksnes taotlused vaid ka alateemad.

Positiivsena võiks konkursi juures märkida veel, et pea kõikidel teemadel on võimalusi antud ka traditsioonilistele TTA projektidele, ainult jälgitavuse teemal on piiratud vaid ühe suure IP või NoE projektiga. Teise momendina tooks välja lisandunud teema "kogu toiduahel", mis alla saab mahutada sellised olulised alateemad, mis eriprogrammiga kaetud ei olnud. 2003 aasta konkursil on seal prioriteetideks näiteks mahetootmissüsteemid, kvaliteetne toit merest ja patogeen-vabad tootmissüsteemid.

Nagu teda, on olulisem kui varem SME-de kaasamine projektidesse. Selge on ka see, et uute (ja oluliselt suuremate) instrumentide projektidesse on SME-de kaasamine veelgi raskem kui varem ning kõigil osapooltel puudub ka kogemus. Probleemi lahendamiseks on tekkinud initsiatiiv, ja seda toetab ka Euroopa Komisjon; korraldada tööseminar, kus potentsiaalsed IP-de ja NoE-de taotluste esitajad püüavad koos lahendust leida. Ning samas levitada ka infot SME-de hulgas võimalikest esitatavatest projektitaotlustest. Nimetatud seminar toimub eeldatavalt veebruaris alguses Brüsselis ning kandidaatriikide esindajatel on võimalus taotleda sõidu kompenseerimist.

6rp:

konkursid

2. eelisvaldkond: Infoühiskonna tehnoloogiad

Kasutajasõbralik infoühiskond (Information Society Technologies - IST) on 6. raamprogrammi üks prioriteetsetest valdkondadest, mille kogueelarve küündib ligemale 3,8 miljardi euroni.

IST valdkondliku programmi näol on tegemist kodanikeskse infoühiskonna tekkimist toetava, viie kuni kümne aastase turuperspektiiviga teadus- ja arendustegevuse (T&A) programmiga, mille roll on maandada innovaatiliste toodete ja teenuste loomisega kaasnevaid riske ning stimuleerida Euroopa arengut prioriteetsetes IT valdkondades. Selleks soodustatakse rahvusvahelist partnerlust, kogemuste ja oskuste vahetust, piiratud ressursside mobiliseerimist ühtse uurimise- ja arendustegevuse eesmärgi nimel ning, mis ehk peamine, pakutakse sobiva suurusega kaasfinantseeringuid.

IST programmi sihtgrupiks on seega peaaegselt teadus-arendusmahukad ettevõtted, uurimisinstiituteid, ülikoolid ning avaliku sektori institutsioonid - viimaseid nähakse eeskätt tehnoloogia kasutajatena. Programm sobib kõigile nendele organisatsioonidele, kellel on selge tulevikunägemus nendest tehnoloogiatest ning IT rakendustest, mis võiksid kommertseesmärgil turule jõuda ligemale viie aasta pärast.

IST eelisvaldkonna sisemiste prioriteetide määratlemist on suuresti kujundanud IST valdkonna nõuandva organi ISTAG suunised ja visioonid, mis on omakorda tuletatud tulevikuseire alusel identifitseeritud tõenäolistest IT turu arengutrendidest. ISTAG ise koosneb Euroopa suurfirmade arendusosakondade juhtidest, mille näiteks võib tuua Ericssoni, Nokia, Philips Researchi jms ning nende koordineerimise all olevatest diskussioonigruppidest, milles osalevad innovatsiooni loomeahela peamised huvigrupid. Arengustenaariumite kaardistamisel on suuresti lähtunud tuleviku infoühiskonna vajaduste kogumist ning kasutajasõbralikust infokeskkonnast, mida Euroopa Komisjoni keelepruugis iseloomustatakse märksõnaga 'ümbitsev intellekt' (ambient intelligence).

Näiteid ümbritsevast intellektist võib leida ISTAGi raportist

Scenarios for Ambient Intelligence in 2010, millest on SA Archimedes teinud ka eestikeelse lühikokkuvõtte.

Joonis 1. IST visioon ja arengud

IST täna	IST 6RP visioonis
PC-l põhinev	Meid ümbritsev keskkond on liides
"Kirjutamine ja lugemine"	Kõigi tajude kasutamine, intuiitiivne
"Sõnapõhine" infootsing	Kontekstipõhine teadmiste haldus
Madal lairiba, eraldi võrgud	Lõputu ribalaius, konvergents, ..
Mobiiltelefon (hääle)	Mobiil/traadita multimeedia
Mikro skaala	Nano-skaala
Silikonipõhine	+ uued materjalid
e-teenused tekkimas	Lai kasutus (e-tervishoid, e-õpe,..)
< 10% maailma elanikest on-line	Ülemaailmne kasutus

Mõlemad raportid on kättesaadavad veebiaadressil <http://www.esis.ee/eVikings/foresight/index.et.html>. Ambient intelligence tähistab meid ümbritsevat infokeskkonda, mis oleks reaktiivne meie tajudele ning mis ei põhine mitte tänapäeva arvutitel, vaid omavahel intelligentselt suhtlevatel infokandjatel-seadmetel, milleks on kõik objektid meie ümber - laud, seinad, aknad, riided jms. IST eelisvaldkonna visiooniks on jõuda uuele kvalitatiivsele arengutasemele, kus inimesed ei oleks sõltuvad tehnoloogiate omapäradest, vaid tehnoloogia ise kohanduks inimeste vajadustele.

Kooskõlas määratletud prioriteetidega on Euroopa Komisjon IST eelisvaldkonna kaudu kanaliseerimas kasutajasõbraliku infoühiskonna arengusse märkimisväärseid finantsvahendeid, mida on võimalik taotleda alates 17. detsembrist 2002. Selleks tuleks esmalt tutvuda IST 2003-2004 aastate tööprogrammiga, milles on sätestatud konkreetsed IT valdkonnad, millele finantseeringuid pakutakse, samuti oodatud projektide tüübid ning indikaativsed finantseerimise mahud. Kindlasti tuleks lugeda ka 17. detsembril publitseeritud projektikonkursi kutset, mis sätestab taotlusperioodi pikkuse (fikseeritud tähtajaga projektid oodatud kuni 24.04.2003), eri valdkondadele eraldatud finantseeringute mahud jms.

IST peamiste sotsiaal-majanduslike eesmärkide (turvalisus, ühiskonna kaasatus läbi uute rakenduste, konkurentsivõime tugevdamine, probleemilahendustele orienteeritus) saavutamiseks on valdkonna fookuses kolm tehnoloogia edendamise alusblokki:

- mikroelektroonika komponentide ja mikrosüsteemide miniaturiseerimine, energiasäästlikumate ja kiiremate mikrokiipide loomine, disainimine ja ümbritsevasse objektidesse integreerimine. Suur rõhk uutel materjalidel ning rakendustel.
- mobiilse, traadita, optilise ja laivõrkkommunikatsiooni infrastruktuuri loomine, arendamine ning sellele rakenduste ehitamine. Avatud standardil baseeruva tarkvara väljaarendamine ning ühilduvuse saavutamine.
- Kasutajasõbralike keskkondade ja liideste väljaarendamine, mis oleksid tundlikud inimese tajule, liigutustele, häälele jne. Kohanduvad tehnoloogiad, mille kasutamine ei eelda inimestelt täiendavaid pingutusi.

Esimeses projektikonkursi kutses keskendutakse konkreetsemalt järgmistele valdkondadele (lisatud ka märksõnad):

1. CMOS (*complementary metal oxide semiconductor*) transistori edasiarendamine ning post CMOS süsteemid.

6rp:

konkursid

Suurusjärgkuni 5 nm, silikoon tehnoloogiasse integreerimine ja jõudluse tõstmine.

2. Mikro ja nanosüsteemid. Kuluefektiivsuse ja funktsionaalsuse tõstmine, integreerimine ümbritsevasse seadmetesse ning töökindluse parandamine.
3. Multifunktsionaalne laivõrk. Võrgutehnoloogiate ja arhitektuuri väljaarendamine, vähemarenenud regioonidele kättesaadavaks tegemine, odavat juurdepääsu võimaldavate seadmete loomine, suurenev laivõrgu jõudlus jms.
4. Mobiil- ja traadita süsteemid peale 3G-d. Integreeritud funktsionaalsusega süsteemide loomine (personaalne tase - nt PAN; lokaalne tase - WLAN, UWB; mobiiltase - UMTS; univeraaltase - DxB-T), kõikjalane online kommunikatsioon vahelduvate tasemetega juures, roamingu võimalused, QoS.
5. Töökindlus ja turvalisus globaalsel tasandil. Kõikjalda kommunikatsiooniga seonduvad turvalisuse küsimused, privaatsuse tagamine ja töökindluse tõstmine.
6. Multimodaalsed kasutajakeskkonnad. Intelligentsete tehnoloogiate väljaarendamine, mis reageeriks inimeste tajudele, liikumisele, häälele jms.
7. Semantilised teadmussüsteemid. Iseorganiseeruv multimeedia sisukeskkond, konteksti, mitte sõnadepõhine süsteem, teadmispõhised kasutajaplatformid, mis aitaksid efektiivistada tööd.
8. Võrgustunud audiovisuaalsed süsteemid ja koduplatvormid. Täielikult interaktiivsete audiovisuaalsete kodusüsteemide loomine, üldine ühilduvus ning pidev suhtlus.
9. Võrgustunud ärid ja valitsus. Ressursside jagamisele ning protsesside integreerimisele suunatud süsteemid. Partnerluse soodustamine uute teenuste ja toodete loomiseks, e-valitsuse avatud platvormid jms.
10. eTurvalisus transpordis. Peamiselt tee- ja õhustranspordi turvalisusriiskide maandamist soodustavad tehnoloogiad.
11. eTervishoid. Intelligentse keskkonna väljaarendamine, mis oleks võimeline koguma, töötlemata ja salvestama tervisealast infot kõikjalda, sõltumata inimese asukohast, kellajast jms. Riietesse peidetud sensorid jms.
12. Tehnoloogiatuge kasutatav e-õpe ja kultuuripärandile ligipääsu soodustamine. Euroopa haridus- ja kultuuriressursi kasutust võimaldava süsteemi väljaarendamine; simulatsioonid, kognitiivne ja virtuaalsetel agentidel põhinev õpetamine jms.

Kindlasti ei anna antud loetelu piisavat ülevaadet kõigi temaatiliste kirjete sisust, mistõttu projektiidee olemasolul tuleks kindlasti tutvuda tööprogrammi täispika tekstiga. Tööprogramm on leitav veebiaadressilt www.cordis.lu/ist.

Kindlasti on raske uutest tingimustes alustada projekti koordinaatorina, mistõttu on alternatiivina soovitatav tutvuda käimasolevate partnerotsingutega ning sobiva projektiidee leidmisel kontakteeruda projekti koordinaatoriga. Suured projektid jätavad ruumi laiale tegevuste spektrile, mistõttu võib oma arendustööd suhteliselt edukalt teostada ka projekti partnerina.

IST valdkonna partnerotsingute listiga ühinemiseks või täiendava info saamiseks palun pöörduda Eesti IST rahvusliku koordinaatori poole, kelle kontaktandmed on leitavad Innovaatika viimasel leheküljel.

Tarmo Pihl
IST programmi kontaktpunkt

Infrastruktuurid

Euroopa Teadusruumi ülesehitamise programmi raames kuulutati teaduse infrastruktuuride toetustegevusena 17. detsembril välja 2 projektikonkursi:

- Riikidevaheline juurdepääs ja integreerivad tegevused (FP6-2002-Infrastructures-1),
- Sidevõrgustiku arendamine - Grid (FP6-2002-Infrastructures-2).

Projektikonkursi Riikidevaheline ligipääs ja integreerivad tegevused taotluse esitamise lõpptähtaeg on 15. aprill 2003 ning selle eelarve on 190 mln eurot.

Projektide elluviimist võib kavandada järgmiste instrumentidena: integreeritud infrastruktuuri-alased algatused, koordineerimistegevused, eritoetustegevused.

Integreeritud infrastruktuuri-alaste ettevõtmiste (I3) eesmärgiks on toetada infrastruktuuriga seotud teenuste integreeritud osutamist Euroopa teadusringkondadele. Integreeritud tegevused peavad sisaldama koostöövõrgustike teket ja vähemalt ühte järgnevatest tegevustest - teadustegevuse alane koostöö või teenuste osutamine (näit. riikidevaheline juurdepääs teaduse infrastruktuurile). Projekti konsortsiumis peab olema vähemalt kolm kahes eri liikmesriigis või assotsieerunud riigis (vähemalt üks neist peab olema liikmesriik või assotsieerunud kandidaatriik) asutatud iseseisvat juriidilist isikut. Nõutav on konsortsiumi leping. Infrastruktuuriga seotud kapitalimahutusi ei rahastata.

Projektitüüpi "koordineerimistegevused" (*Co-ordination Actions -CA*) rakendatakse juhul, kui tegevuskavas on ainult koostöövõrgustike loomine. Taotluse võib esitada konsortsium, kus on vähemalt 3 osalejat (kahes eri liikmesriigis või assotsieerunud riigis asutatud iseseisvat juriidilist isikut). Konsortsiumi leping ei ole nõutav. Rahastatakse vaid koordineerimistegevust, mitte teadustegevust ega kapitalimahutusi.

Tegevuskava Riikidevaheline juurdepääs teaduse infrastruktuurile on teostatav eritoetustegevusena. Projekti raames võimaldatakse uurimisrühmadele või individuaalsetele teadlastele juurdepääs olulistele teaduse infrastruktuuri objektidele, mis on Euroopas suhteliselt haruldased, et pakkuda tipptasemel teadusuuringute läbiviimiseks vajalikku maailmatasemel teenust. Taotluse esitab vaid üks projektis osaleja (juriidiline isik liikmesriigist või kandidaatriigist).

Taotluste esitamise tähtaeg projektikonkursile Sidevõrgustiku arendamine - Grid on 6. mai 2003 ning kavandatud eelarve 50 mln eurot.

Eesmärgiks on küberinfrastruktuuri arendamine, et süvendada teadlaste koostööd, ressursside jagamist, koordineeritud lahenduste leidmist dünaamilistes, multiinstitutsionaalsetes virtuaalsetes teadusasutustes.

Projektitüüpidena on võimalikud integreeritud infrastruktuuri-alased algatused, koordineerimistegevused, eritoetustegevused.

Marika Meltsas
Teaduse Infrastruktuuride programmi kontaktpunkt

6 r p : konkursid

6. eelisvaldkond: Säästev areng, globalsed muutused ja ökosüsteemid

17. detsembril kuulutati avatuks teiste 6. Raamprogrammi prioriteetsete teemade hulgas ka energia, transpordi ja keskkonna probleemidega tegelevate projektide konkurs. Kuna temaatika kattub kahe - teadus (DG RTD) ning energia ja transpordi (DG TREN) peadirektoraadi vastavate direktoraatide tegevusaladega, tuleb projektitaotluse vormide

täitmisel jälgida konkreetse konkursi numbrit. Energia alaseid projekte hõlmavad konkursid FP6-2002-TREN-1 ja FP6-2002-Energy-1, transpordi alaseid FP6-2002-TREN-1, FP6-2002-Transport-1 ja FP6-2002-Transport-2 ning keskkonna alaseid FP6-2002-Global-1.

Alljärgnev annab lühiülevaate avanenud teemadest koos esitamise tähtaja ja eelarvega. Lisatud on ka konkreetse teema puhul võimalikud projekti tüübid e instrumendid

Lühendite seletus toodud tabelite lõpus

Säästvad energiasüsteemid - taotluse esitamise tähtaeg 18. märts 2003

Projektikonkursi eelarve - FP6-2002-TREN-1 - 82 milj. €

FP6-2002-Energy-1 - 198 milj. €

Konkursi nr.	FP6-2002-TREN-1	Instrument
Valdkond	6.1.3.1.1.1. Kuluefektiivne taastuenergiaga varustamine	
Teemad	Suured innovatiivsed tuuleturbiinid, nende komponendid ja konstrueerimine Madalahinnalised integreeritud alalis/vahelduvvoolu inverteriga fotogalvaanilised moodulid, mida on võimalik otse võrku ühendada Biomassi ja jäätmete innovatiivne kombineerimine fossiilsete kütustega Innovatiivsed tuuleturbiinid, nende komponendid ja konstrueerimine PV tehnoloogiate/toodete uus põlvkond Geotermaalenergia	IP IP STREP STREP STREP STREP
Valdkond	6.1.3.1.1.2. Taastuvate energiaallikate integreerimine ja efektiivne energiakasutus	
Teemad	Taastuvatest energiaallikatest toodetud elekter Hajutatud elektritootmine Elektrienergia salvestamise süsteemid Küte ja jahutus	CA ja SSA CA ja SSA CA ja SSA CA ja SSA
Valdkond	6.1.3.1.2.1. Öko-ehitus;	
Teemad	Innovatiivne madala energiatarbega arhitektuur Taastuenergi tehnoloogiate integreerimine ja efektiivsed tehnoloogilised lahendused Väikese energiamahukusega ehitus- ja renoveerimismaterjalid, innovatiivsed komponendid aj tehnoloogiad Innovatiivne ehitise seadmestik	IP ja STREP IP ja STREP IP ja STREP IP ja STREP
Valdkond	6.1.3.1.3.1. Alternatiivsed mootorikütused	
Teemad	Laiaulatuslik alternatiivsete kütuste integreerimine transpordisüsteemi, sh ressursid, tootmine, ladustamine, jaotus, kasutamine. Vahendid nõudluse jälgimiseks ja stimuleerimiseks Uute ja alternatiivsete kütuste alase teadustegevuse jälgimine ja hindamine	IP, STREP, CA ja SSA CA ja SSA
Konkursi nr	FP6-2002-Energy-1	
Valdkond	6.1.3.2.1. Kütuseelemendid	
Teemad	Odavate, konkurentsivõimeliste kõrgtemperatuuriliste kütuseelementide süsteemide arendamine detsentraliseeritud elektritootmiseks Konkureeriva hinnaga polümeersed materjalist kütuseelemendi süsteemid ja komponendid statsionaarseks ja transpordivahendites kasutamiseks Uute teadmiste loomine PEM ja DM kütuseelementide jaoks sobivate odavate keskkonnasäästlike materjalide, protsesside, komponentide ja süsteemide alal Täiustatud, ohutute ja puhaste kütuseelementide süsteemide arendamine väikeste kaasaskantavate seadmete jaoks Kütuseelementide süsteemide analüüsimiseks vajalike uue põlvkonna täiustatud arvutimudelite ja simulatsioonivahendite loomine ja hindamine Kõik tööprogrammis käsitletud teemad	IP ja NoE IP ja NoE IP ja NoE STREP STREP CA ja SSA
Valdkond	6.1.3.2.2. Energiakandjate uued tehnoloogiad	
Teemad	Kuluefektiivsed tehnoloogiad H ₂ tsentraliseeritud ja detsentraliseeritud tootmiseks Ohutute kuluefektiivsete vesiniku säilitamise tingimuste ja vastava statsionaarse ja transpordi infrastruktuuri hindamine ja arendamine Ettevalmistused vesiniku kui energiakandja kasutamiseks järgmise põlvkonna säästlikes energiasüsteemides	IP, NoE, STREP IP ja NoE IP ja NoE

6 r p : konkursid

	Vesiniku tehnoloogiate ja rakenduste ohutuse hindamise ning testimisprotseduuri ja kvaliteedi tagamise standardite ühtlustamise aluste väljatöötamine EL jaoks	IP, NoE, STREP IP ja NoE
	Uus nõudlusest lähtuv hajutatud energiaressursside rakendamine Euroopas	
	Energia ülekande ja jaotusvõrkude uued kontseptsioonid ning täiustatud komponendid	IP, NoE, STREP
	Täiustatud energiasalvestuse süsteemid taastuvate energia allikate jaoks	IP, NoE, STREP
	Kõik tööprogrammis käsitletud teemad	CA ja SSA
Valdkond	6.1.3.2.3. Taastuvenergia tehnoloogiad	
Teemad	Parema hinna-efektiivsuse suhtega kelme PV tehnoloogiate alased uuringud, a rendustegevus ja hindamine	IP ja NoE
	Alla 1€/W _p maksvate kristallilise Si PV moodulite alane teadus- ja arendustegevus, sh puhtad tootmisprotsessid ja taaskasutuse tehnoloogiad	IP ja NoE
	Uue põlvkonna efektiivsemate PV elementide sh päikese spektri parema ärakasutamise alane teadus- ja arendustegevus	IP ja eriti NoE
	Kuluefektiivsused süsteemid biokütuste tootmiseks puidu-tselluloosi toormest	IP ja NoE
	Erinevast biomassi toormest, sh biomassi tootmisjäätikest ja jäätmetest vesinikurikka gaasi tootmise energiasäästlikud ja kuluefektiivsed tehnoloogiad	IP ja NoE
	Bioenergia tootmise süsteemide väljatöötamise teele kerkivate takistuste ületamine	IP ja eriti NoE
	Orgaanilised päikeseelemendid, päikeseenergia kasutamine hoonetes ja elamutes, jaotusvõrku ühendatud PV süsteemid jmt	STREP
	Biomassi põletustehnoloogiad	STREP
	Energia tootmine bio-jäätmetest ja energiakultuuridest	STREP
	Päikese-, tuule-, ookeani- ja geotermaalenergiaga seotud teemad	STREP
Valdkond	6.1.3.2.4. CO₂ põlemisjärgne sidumine ja eraldamine	
Teemad	Põlemis-eelne ja CO ₂ sidumine fossiilseid kütuseid põletavates puhtama tehnoloogiaga elektrijaamades	IP ja NoE
	CO ₂ sidumise ja geoloogilise eraldamise kui oluliste CO ₂ koormuse leevendamise võimaluste arendamine	IP ja NoE
	CO ₂ keemiline ja mineraalne eraldamine	STREP
	CO ₂ transport	STREP
	CO/H ₂ ja/või CO ₂ /H ₂ eraldamine põlemis-eelsel sidumisel	STREP
	Kõik tööprogrammis käsitletud teemad	CA ja SSA
Valdkond	6.1.3.2.5. Sotsiaal-majanduslikud meetmed ja kontseptsioonid	
Teemad	Energiatootmise väliste aspektide kvantifitseerimine	IP ja NoE
	Keskmise ja pikaajalise efektiga energiatehnoloogiate rakendamise sotsiaalsed aspektid	STREP
	Kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed prognoosimismeetodid	STREP
	Kõik tööprogrammis käsitletud teemad	CA ja SSA

Säästev maismaa- ja meretransport - taotluse esitamise tähtaeg 3. aprill 2003, FP6-2002-Transport-2 konkursil lisaks 19. september 2003.

Projektkonkursi eelarve: 39 milj. € - FP6-2002-TREN-1
170 milj. € - FP6-2002-Transport-1
5 milj. € - FP6-2002-Transport-2

Konkursi nr	FP6-2002-Transport-1	
Valdkond	Eesmärk 1. Kõikide transpordiliikide uued tehnoloogiad ja kontseptsioonid	
Teemad	Uue põlvkonna puhtad ja ökonoomsed automootorid	IP (eelistatud) ja NoE
	Eriti madala emissioonitasemega laevamootorid	IP (eelistatud) ja NoE
	Täiustatud põlemistehnoloogiate virtuaalne instituit puhtal energial töötavate maanteetranspordi vahendite väljatöötamiseks	IP ja NoE (eelistatud)
	Raudtee sektori tehnoloogiliste uuenduste ja uute teadmiste administreerimise virtuaalne keskus	IP ja NoE (eelistatud)
	Tööprogrammi punkt 1.7. (transpordivahendite ja infrastruktuuri keskkonnamõjude hindamine) kõikide transpordiliikide jaoks	STREP
	Tööprogrammi punktid 1.4. (eelkõige taastuvatel ja uutel kütustel põhinevad jõuallikad ning nende komponendid) ja 1.10 (transpordisüsteemide ja energiaga varustamise stsenaariumide võrdlus ja hindamine) kõikide transpordiliikide jaoks	CA
Valdkond	Eesmärk 2. Täiustatud projekteerimis- ja tootmistehnoloogiad	
Teemad	Integreeritud projekteerimine ja tootmine laevatehastes maailma kõige konkurentsivõimelisema tootmiskeskonna väljatöötamiseks	IP (eelistatud) ja NoE
	Euroopa raudtee infrastruktuuri ohutuse ja suutlikkuse suurendamine	IP (eelistatud) ja NoE

6 r p : konkursid

	Transpordivahendite ja infrastruktuuri edukam koostöomine Euroopa efektiivsemas raudteetranspordi süsteemis	IP (eelistatud) ja NoE
	Ohutuse, keskkonnamõjude ja mugavuse seisukohast täiustatud laevade struktuurianalüüsi kompetentsikeskus	IP ja NoE (eelistatud)
	Tööprogrammi punktid 2.5 (hooldus, lammutus ja taaskasutamise strateegiad ja protsessid), 2.6 (transpordi infrastruktuuri uued projekteerimiskontseptsioonid) ja 2.7 (erinevate transpordiliikide omavaheline seos ning seos infrastruktuuriga)	
	kõikide transpordiliikide jaoks	STREP
	Tööprogrammi punktid 2.1 - 2.7 kõikide transpordiliikide jaoks	CA
Konkursi nr	FP6-2002-TREN-1	
Valdkond	Eesmärk 3. Erinevate transpordimudelite stabiliseerimine ja integreerimine	
Teemad	Kaubatranspordi koridorid	IP
	Linnade logistika	STREP ja CA
	Navigatsioon ja infoteenused meretranspordis	IP
	Meretranspordi koordineerimine	CA
Konkursi nr	FP6-2002-Transport-1	
Teemad	Täiustatud transpordikontseptsioon Euroopa tuleviku-raudteesüsteemi jaoks	IP (eelistatud) ja NoE
	Tööprogrammi punkt 3.15 (intermodaalsed transpordikontseptsioonid) kõikide transpordiliikide jaoks	STREP
	Tööprogrammi punktid 3.14 (reisijate- ja kaubaveo kontseptsioonid) ja 3.17 (terminalide efektiivsus, ohutus ja puhtus) kõikide transpordiliikide jaoks	CA
Konkursi nr	FP6-2002-TREN-1	
Valdkond	Eesmärk 4. Raudtee-, maantee- ja veetranspordi ohutuse suurendamine ning liiklusummikute ärahoidmine	
Teemad	Liiklusvariide ja vigastuste analüüs	IP
	Maanteede infrastruktuuri ohutus	STREP
Konkursi nr	FP6-2002-Transport-1	
Teemad	Euroopa maanteede ohutus	IP (eelistatud) ja NoE
	Virtuaalne tippkeskus maanteede passiivse ohutuse suurendamiseks	IP või NoE (eelistatud)
	Tööprogrammi punktid 4.11 (transpordivahendite ohutu juhtimise tagamine) ja 4.14 (kasutajasõbralik transpordivahendi juhi töökeskkond) raudtee- ja meretranspordi sektori jaoks	STREP
	Tööprogrammi punktid 4.11 ja 4.16 (intelligentsed juhtimis- ja lokatsioonisüsteemid) kõikide transpordiliikide jaoks	CA
Konkursi nr	FP6-2002-Transport-2	
Valdkond	Kõik valdkonnad	
Teemad	VKEde osaluse toetamine	SSA
	Tulemuste levitamise ja ellurakendamise stimuleerimine	SSA
	Euroopa Teadusruumi programmi elluviimine	SSA
	Kandidaatide projektides osalemise toetamine	SSA
	Rahvusvahelise koostöö stimuleerimine	SSA

Globaalsed muutused ja ökosüsteemid - taotluse esitamise tähtaeg 8. aprill 2003

Projektikonkursi eelarve: 170 milj. €

Konkursi nr	FP6-2002-Global-1	
Valdkond	6.3.I: Kasvuhoonegaaside emissiooni ja atmosfäärisaaste mõju kliimale, osoonikihi hõrenemisele ja süsiniku neeldumisele	
Teemad	6.3.I.1(a) Euroopa süsinikubilansi hindamine	IP ja NoE
	6.3.I.2(a) Euroopa atmosfääri koostise uuringute integreerimine	IP ja NoE
	6.3.I.4(a) Integreeritud kliimamuutuste stsenaariumid	IP ja NoE
	6.3.I.5(a) Osooni-kliima seosed	IP ja NoE
	6.3.I.6(a) Kohanemise ja leevendamise strateegiad	IP ja NoE
Valdkond	6.3.II: Veeringe, sh pinnasega seotud aspektid	
Teemad	6.3.II.1.1(a) Kliima-vee vastastikuse toime modelleerimise täiustamine valglate tasandil	IP ja NoE
	6.3.II.1.2(a) Üleujutuste ja põudade uuringute Euroopa virtuaalse keskuse väljaarendamine	IP ja NoE
	6.3.II.2.1(a) Globaalsete muutuste ökoloogilise mõju hindamine mageveekogudele; ökosüsteemide 'tervise' indikaatorite ja vastavate taastus-strateegiatega väljatöötamine	IP ja NoE

6rp: konkursid

	6.3.II.2.2(a) Süsteemi jõgi-maismaa-pinnavesi toimimine	IP ja NoE
	6.3.II.3.1(a) Euroopa ja kolmandate riikide jõgikondade alane ühistegevus	STREP ja CA
	6.3.II.3.3(a) Veepuuduse mõju jälgimise ja leevendamise tehnoloogiad	STREP ja CA
Valdkond	6.3.III: Bioloogiline mitmekesisus ja ökosüsteemid	
Teemad	6.3.III.1.1. Euroopa võrgustiku väljaarendamine maismaa ja magevee bioloogilise mitmekesisuse ning ökosüsteemide pikaajalisteks uuringuteks	NoE
	6.3.III.1.2 Võrgustiku väljaarendamine mere bioloogilise mitmekesisuse ning ökosüsteemide uuringute struktureerimiseks ja integreerimiseks Euroopas	NoE
	6.3.III.1.3 Bioloogilise mitmekesisuse ning ökosüsteemide struktuuri ja dünaamika mõistmine genoomi tasandil	IP ja NoE
	6.3.III.4.1 Mastaapsete keskkonnanriskide hindamine	IP ja NoE
	6.3.III.1.4 Bioloogilise mitmekesisuse ning ökosüsteemide alast teadustegevust võimaldavate soodsate, töökindlate ja efektiivsete tehnoloogiate väljatöötamine	STREP ja CA
	6.3.III.2.1 Bioloogilisele mitmekesisusele ja ökosüsteemidele avalduvate sotsiaal-majandusliku mõju mudelite loomine	STREP ja CA
Valdkond	6.3.IV: Kõrbestumise ja looduskatastroofide mehhanismid	
Teemad	6.3.IV.1(a) Mullakvaliteedi ja kõrbestumise mehhanismide alased uuringud	STREP ja CA
	6.3.IV.2(a) Maavärinate ja maalihke situatsioonide integreeritud administreerimise meetodika	IP ja NoE
	6.3.IV.2(b) Üleujutuse riskide integreeritud administreerimise meetodika	IP ja NoE
Valdkond	6.3.V: Maaalade, sh ranniku-, põllumajanduslike- ja metsaalade jätkusuutliku haldamise strateegiad	
Teemad	6.3.V.2.2(a) Metsade olukorra ja tootlikkuse pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamise integreeritud seisukohtade ja vahendite väljatöötamine ning rakendamine	IP ja NoE
Valdkond	6.3.VIII: Valdkondi läbivad aspektid: Säästva arengu kontseptsioonid ja vahendid	
Teemad	6.3.VIII.1(a) Meetodika ja andmete ühtlustamine ning jagamine	
	6.3.VIII.2(a) Meetodika ja vahendite kõrgetasemeline teaduslik hindamine	
	6.3.VIII.2(b) Indikaatorid	STREP ja CA
Valdkond	Kõik valdkonnad	
Teemad	Globaalsete muutuste uuringute alane Euroopa võrgustik (ENRICH)	SSA
	Teadmiste süvendamine märgalade rolli alal veeringes	SSA
	Euroopa panus rahvusvahelistesse seiresüsteemidesse	SSA
	Säästva põllumajanduse alaste varasemate teadustööde tulemuste ära kasutamine	SSA
	Säästva metsatööstuse ja metsa kasutamise alastest varasematest uuringutest saadud kogemused	SSA

Märkusi:

IP - integreeritud projekt

STREP (*specific targeted research project*) - temaatiline teadusprojekt

CA (*coordination action*) - koordineeriv tegevus

SSA (*specified support action*) - konkreetne toetav või ettevalmistav tegevus

NoE (*networks of excellence*) - tippkeskuste võrgustikud

VKE - väikese ja keskmise suurusega ettevõtted

Integreeritud projektide puhul on konsortsiumi lepingu sõlmimine kohustuslik, teistele projektitüüpidele aga soovituslik. Laekunud taotlustele rakendatakse üheastmelist hindamist, mis sarnaneb 5RP hindamisprotseduuriga. Anonüümsust enam ei nõuta. Esimesi tulemusi võib

oodata umbes kolm kuud pärast taotluste esitamise tähtaega, esimeste lepinguteni loodetakse jõuda viis kuud hiljem.

Projektitaotluse ettevalmistamiseks peab eelnevalt põhjalikult tutvuma vastava tööprogrammiga. Tabelis esitatud materjal on küll ülevaatlik kuid lühendatud ning lõpliku teema valiku tegemiseks kindlasti ebapiisav.

Aadressil <http://www.cordis.lu/fp6/> leiab huviline kõik taotluse vormistamiseks vajaliku - projektides osalemise reeglid, konkursi tingimused ja teemad, tööprogrammid, taotluste vormistamise reeglid ning vastavad vormid ja palju muud.

Maria Habicht

Säästva arengu, globaalsete muutuste ja ökosüsteemide programmi kontaktpunkt

muud programmid

eContent'i programm ootab projektitaotlusi

20. detsembril 2002 avaldas Euroopa Komisjon eContent'i programmi projektikonkursi kutse.

eContent'i programm toetab eelkõige avaliku sektori teabele juurdepääsu ja selle teabe hõlpsamat kasutamist, eri keeltes ja eri kultuuride jaoks infosisu loomist ning digitaalse infosisu turu arendamist.

Kutse on avatud nii jooksva esitamisega kui ka fikseeritud tähtajaga taotlustele. Jooksvalt saab esitada *'feasibility'* tüüpi projekte, mis kujutavad endast väikesemastaapset projekti oma idee katsetamiseks ning algseteks rakendusteks. Projekti Euroopa Komisjoni poolne kaasfinantseering küünib sellisel juhul maksimaalselt 200 000 euroni, partnerite arv minimaalselt kahe organisatsioonini kahest erinevast Euroopa riigist, tüüpiliselt kuni neli. *'Feasibility'* projektid on sobivad eeskätt neile taotlejatele, kel puudub varasem rahvusvahelise projektitegemise kogemus ning kes ei ole piisavalt veendunud oma idee turukõlblikkuses või rakenduslikkuses. Oluline on ära märkida ka seda, et *'feasibility'* projektide osas on eelistatud just kandidaatriikide organisatsioonid.

Kindla tähtajaga on kaasnevad meetmed ja demoprojektid, esimesed neist aitavad kaasa uute sisurakenduste tekkele, kuid ise ei sisalda endas prototüübi loomise elemente, demoprojektid on oma sisult aga uue idee realiseerimise töötava lahenduse või prototüübi tasemel. Kaasnevate meetmete puhul võib Euroopa Komisjoni poolne finantseering katta kuni 100% projekti kogukuludest ning küündida 1 miljoni Euro, demoprojektide puhul ei ületa finantseering 50% projekti kuludest ning ulatub maksimaalselt 2,5 miljoni Euro. Partnerite arv küündib demoprojektide korral keskmiselt 3-8 osapooleni.

Fikseeritud tähtajaga projekte oodatakse 21. märtsini 2003 a, *'feasibility'* projekte aga 28. maini 2004.

Demoprojektide ning kaasnevate meetmete jaoks on avatud järgmised teemaatikad:

- üle-Euroopaliste andmekogude loomine;
- partnerlused multikultuurse ja -keelise sisu loomiseks;
- parimate kogemuste vahetamine;
- infosisu õiguste haldus;
- tulemuste levitamine.

Üle-Euroopaliste andmekogude loomisel soovitakse näha eeskätt projekti skaleeruvust ja avaliku sektori info kogumite ristkasutuse võimalust eri Euroopa riikide lõikes. Multikultuurse ja -keelise sisu loomisel nähakse infosisu kohandamist eri rahvaste omapäradele ja kultuurilise konteksti, luues uusi partnerlusi info kogujate, pakkujate, kohandajate ja kasutajate vahel. eContenti programmi

esmärkidest tulenevalt on nii *'feasibility'* kui ka demoprojektide puhul oluline mõelda ka teenuse pakkumise ärimudelile, kuivõrd üldjuhul eeldatakse projekti tulemuste komertsialiseeritavust peale Euroopa Komisjoni lepinguliste kohustuste lõppemist.

Parimate kogemuste vahetust, infosisu õiguste haldust ning tulemuste levitamist soodustavad kaasnevate meetmete tüüpi projektid.

Feasibility tüüpi projektid on oodatud järgmistes teemaatilistes alalõikudes:

- piireületavad avaliku sektori infoteenused;
- üle-Euroopaliste andmekogude loomine;
- partnerlused multikultuurse ja -keelise sisu loomiseks;
- keelise infrastruktuuri tugevdamine.

Piireületavad avaliku sektori infoteenused peaksid avama kodanike jaoks senini kasutamata võimalusi avaliku sektori info osas, reeglina komertskasutuse tarbeks. Keelelise infrastruktuuri tugevdamise all soositakse projekte, mille eesmärgiks on edasi arendada olemasolevaid keelemooduleid ning anda neile komertslik väljund multikeelises keskkonnas.

Projektide hindamisel omandavad suurima kaalu projekti kvaliteet ehk läbimõeldus, innovatsiooniline aspekt, ning mõju (35%), kuid ka projektikonsortsiumi koosseis ja juhtimine (35%). Teiste kriteeriumitena hinnatakse projekti panust Euroopa poliitiliste prioriteetide realiseerimisse (15%) ning majanduslikku mõju (15%).

Käesolev lühiülevaade 20. detsembril avaldatud projektikonkursi kutses ei ole kindlasti täielik, mistõttu on tungivalt soovitatav enne taotluse koostamist tutvuda nii eContenti uue tööprogrammiga aastateks 2003-2004 kui ka projektikonkursi kutse tekstiga. Mõlemad on leitavad veebiaadressilt www.cordis.lu/econtent.

Täiendava info saamiseks olete oodatud SA Archimedes eContenti rahvuslikku kontaktpunkti, mille kontaktid on leitavad Innovaatika viimaselt leheküljelt.

Tarmo Pihl
SA Archimedes

edukaid projekte

Käivitus EL-i poolt toetatav suuremastaabiline Eesti IT valdkonna arendamise projekt

Euroopa Komisjon on kõrgel tasemel tunnustanud initsiatiivi Eesti IT teaduse ja ettevõtluse omavaheliseks lähendamiseks ning toetanud seda omalt poolt 15 miljoni krooniga. Sellega soovitakse suurendada IT alaste teadussaavutuste rakendamist kohalikus ettevõtluses.

Projekt eVikings II on jätkuks initsiatiivile, mille Sihtasutus Archimedes algatas ligi kaks aastat tagasi eesmärgiga kaardistada Eesti IT sektori rahvusvahelist konkurentsivõimet läbi innovatsioonivõime uuringu ning selle põhjal koostada poliitikasoovituste pakett.

Eesti IT sektori innovatsioonivõime uuring andis huvipakkuvaid, kuid samas ka suhteliselt murettekitavaid tulemusi, mis innustasid konkreetsete tegevuste ning IT ringkondade forseerimist uurimusega ilmenud probleemide teadvustamiseks ning lahendamiseks (uurmistulemused saadaval www.esis.ee/eVikings). Üheks potentsiaalseks väljundiks osutus IT alase arenduskeskuse loomine Eestisse, millega seati eesmärgiks Eesti juhtivate IT teadlaste ning ettevõtete konsolideerimist konkurentsivõimeliste ja innovatiivsete arendusprojektide tegemiseks uute toodete ja teenuste loomise eesmärgil.

Siiani on Eestis jäänud mitmed huvitavad ideed realiseerimata eeskätt mainitud osapoolte vähese lävimise tõttu, mistõttu ühiskonnal on saamata jäänud arvestatav lisandväärtus. Eesti IT sektori suhteliselt madal ekspordivõime on siiani baseerunud suuresti allhankel ja outsourcingul, puudunud on praktiliselt uudistoodangu eksport. Üks viis suurendada konkurentsivõimet rahvusvaheliselt on kontsentreeruda just innovatiivsetele nishitoodetele, milleks on vaja teadmisi ning pikemaajalist uurimis- ja arendustööd. Arvestades Eesti ettevõtete napp ressursse arendustegevuse finantseerimiseks ei ole mõeldav, et turusuunitlusega teadus- ja arendustegevus saaks toimuda vaid ettevõtetes. Sellest tulenevalt luuakse arenduskeskuse näol baas nappide ressursside mobiliseerimiseks, mille abil liidetakse need koordineeritud tegevuse raamistikus teiste ettevõtete, ülikoolide ning teadus- ja arendustegevust finantseerivate organisatsioonide käsutuses olevate ressurssidega.

IT alase arenduskeskuse ettevalmistamine algas üleelamise, st 2001 aasta lõpul, mil protsessi kaasati kõik peamised Eesti IT valdkonna esindajad. Initsiatiiv otsustati algatada projektipõhiselt, ennetades sarnast Eesti tehnoloogia arenduskeskuste programmi, mis peaks käivituma alles käesoleval aastal. Projekti realiseerimiseks leiti toetust Euroopa Liidu 5. raamprogrammist, IST alaprogrammist, mis finantseerib antud algatust ligi 1 miljoni euroga.

Sarnased tehnoloogia arenduskeskused on levinud mitmetes Euroopa Liidu riikides, kus sealse IT sektori edu on rajatud paljudele silmapaistvatele teaduslikele saavutustele, millest tulenev lisaväärtus realiseerub uute toodete turustamisel erinevates maailmajagudes.

Projekti eVikings II laiemaks eesmärgiks on seega rajada Eestisse rahvusvahelisel tasandil jõuliselt konkureeriv IT klaster. Selleks adresseeritakse projekti raames terviklikult innovatsioonivõimet soodustavate tegevuste ahelat, alustades tehnoloogiajuhtimise kraadiõppe sisseadmisest, inimressursside arendamisest, potentsiaalivate noorteadlaste tagasitoomisest Lääne ülikoolidest, uute teadusnimemete ligimeelitamisest Euroopast ja Venemaalt, ning lõpetades uute projektidega Eesti IT ettevõtete ja ülikoolide vahel. Projektiga ei üritata siiski katta kõiki IT valdkondi Eestis, kuna selleks puuduvad reaalsed ressursid ning võimalused. Peamiselt soodustatakse koostööd mikroelektroonika, keele- ja turvatehnoloogia ning mobiiltehnoloogia vallas, kus on olemas tipp-teadmised, turupotentsiaal ning mõningane ettevõtluskogemus.

eVikings II raames loodav arenduskeskus on oma olemuselt virtuaalne, mis tähendab, et tegevus luuakse olemasolevale infrastruktuurile, tekitamata eraldiseisvat organisatsioonilist üksust.

Projekti koordinaatoriks on Küberneetika Instituut, teised lepinguosalisel on Tallinna Tehnika Ülikool, Tartu Ülikool, Sihtasutus Archimedes, Eesti Infotehnoloogia Sihtasutus, Ericsson Eesti, Ecole Polytechnique Federale de Lausanne Sveitsist, Helsinki Tehnikaülikool ja Cybernetica AS. Projektis osalevad samuti EMT, Eesti Keele Instituut, Poliitikauuringute Keskus PRAXIS ja Tartu Teaduspark.

Täpsem info projekti kohta:

Tarmo Pihl
SA Archimedes
Tel: +3727300329

6rp kontaktisikud

BiotechHealth NCP*	Terje Tuisk terje@archimedes.ee	SA Archimedes, EL Innovatsioonikeskus Kompanii 2, Tartu 51007,	Tel +372 7 300 333 Fax +372 7 300 336
IST NCP	Tarmo Pihl tarmop@archimedes.ee	SA Archimedes, EL Innovatsioonikeskus Kompanii 2, Tartu 51007,	Tel +372 7 300 329 Fax +372 7 300 336
NanoMatPro NCP	Rein Kaarli rein.kaarli@hm.ee	SA Archimedes, EL Innovatsioonikeskus Kompanii 2, Tartu 51007,	Tel +372 7 350 215 Fax +372 7 300 336
Aeronautics NCP	Hillar Toomiste hillar.toomiste@archimedes.ee	SA Archimedes, EL Innovatsioonikeskus Kompanii 2, Tartu 51007,	Tel +372 7 300 320 Fax +372 7 300 336
Food NCP	Meelis Sirendi meelis@etf.ee	SA Eesti Teadusfond Kohtu 6 Tallinn 10130,	Tel +372 6 998 855 Fax +372 6 450 701
Ecotech NCP	Maria Habicht mari@archimedes.ee	SA Archimedes, EL Innovatsioonikeskus Kompanii 2, Tartu 51007,	Tel +372 7 300 327 Fax +372 7 300 336
Knowledge Society NCP	Ülle Must ylle@archimedes.ee	SA Archimedes, EL Innovatsioonikeskus Kompanii 2, Tartu 51007,	Tel +372 7 300 330 Fax +372 7 300 336
NEST NCP	Hillar Toomiste hillar.toomiste@archimedes.ee	SA Archimedes, EL Innovatsioonikeskus Kompanii 2, Tartu 51007,	Tel +372 7 300 320 Fax +372 7 300 336
SME NCP	Argo Luik argo.luik@eas.ee	Eesti Tehnoloogiaagentuur Roosikrantsi 11 Tallinn 10119,	Tel +372 6 279 705 Fax +372 6 279 427
INCO NCP	Ülle Must ylle@archimedes.ee	SA Archimedes, EL Innovatsioonikeskus Kompanii 2, Tartu 51007,	Tel +372 7 300 330 Fax +372 7 300 336
Co-ordination NCP	Rein Kaarli rein.kaarli@hm.ee	SA Archimedes, EL Innovatsioonikeskus Kompanii 2, Tartu 51007,	Tel +372 7 350 215 Fax +372 7 300 336
Innovation NCP	Egert Valmra egert.valmra@eas.ee	Eesti Tehnoloogiaagentuur Roosikrantsi 11 Tallinn 10119,	Tel +372 6 279 706 Fax +372 6 279 427
Mobility NCP Human resources & mobility	Kristin Kraav kristin@archimedes.ee	SA Archimedes, EL Innovatsioonikeskus Kompanii 2, Tartu 51007,	Tel +372 7 300 337 Fax +372 7 300 336
Mobility NCP Research infrastructures	Marika Meltsas marika@archimedes.ee	SA Archimedes, EL Innovatsioonikeskus Kompanii 2, Tartu 51007,	Tel +372 7 300 323 Fax +372 7 300 336
Riiklik koordinaator	Rein Kaarli rein.kaarli@hm.ee	Haridusministeerium Munga 18, Tartu 50088, Estonia	Tel +372 7 350 215

* NCP – National Contact Point

ISSN 1406-6688

EUROOPA LIIDU INNOVATSIOONIKESKUS

SA Archimedes
Kompanii 2, Tartu 51007
Tel (07) 300 324
Fax (07) 300 336
E-post irc@irc.ee
http:// www.irc.ee/

Toimetas
Rein Kaarli
kaarli@hm.ee

Kasulikud lingid:

6RP projektikonkursid

<http://fp6.cordis.lu/fp6/calls.cfm>

Community R&D Information Service

<http://www.cordis.lu/fp6/>

Eesti 6RP kontaktorganisatsioon

SA Archimedes, EL Innovatsioonikeskus

<http://www.irc.ee/eli.htm>

6RP Euroopa Komisjoni Teaduse Peadirektoraadi veebis

http://europa.eu.int/comm/research/fp6/index_en.html